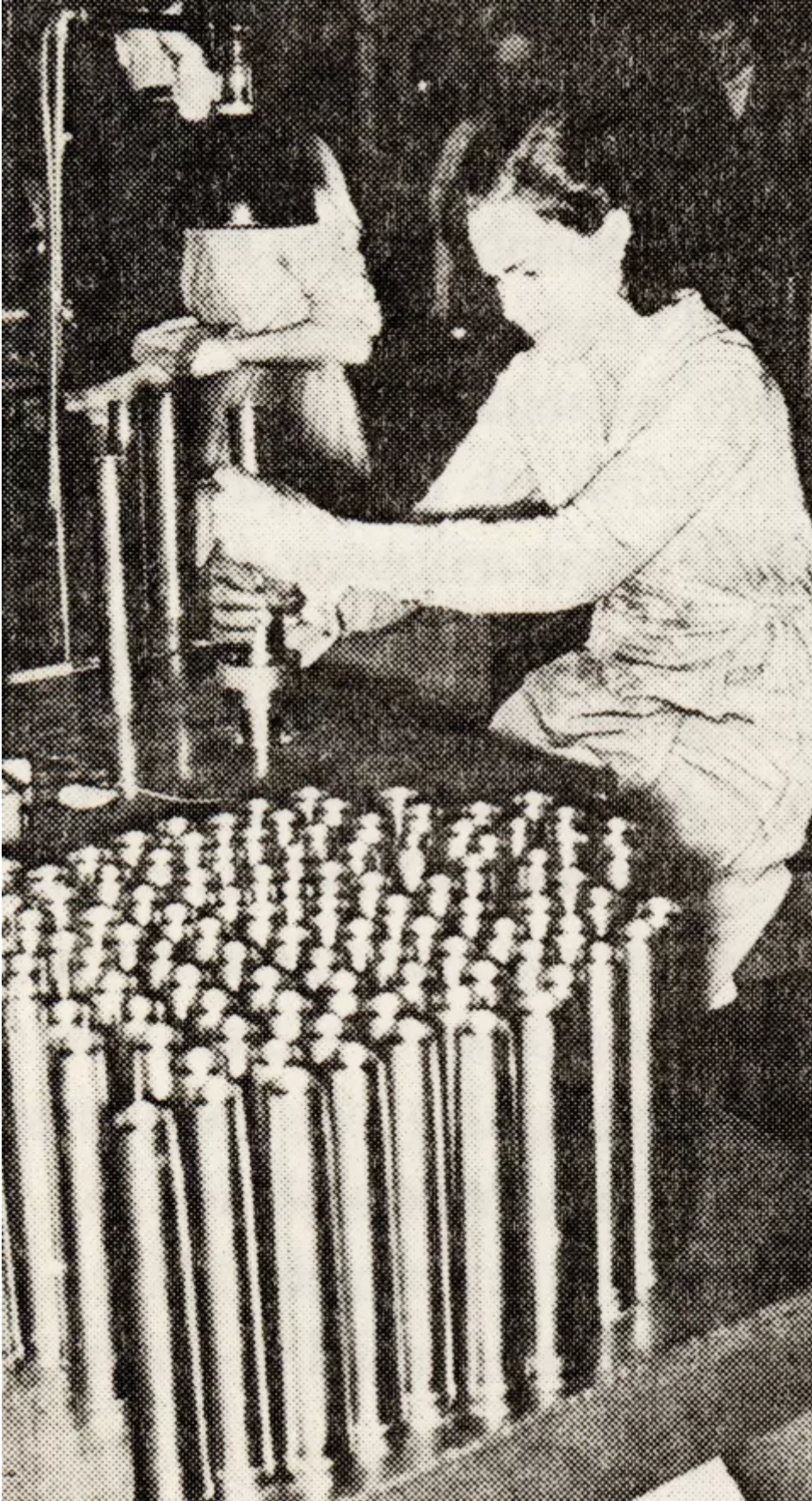

Lőszergyár Hessisch Lichtenauban

Deportált munkásnők aknákat töltenek a Hessianisch Lichtenau mellett lévő robbanóanyaggyárban, 1944-ben.

Anyámmal Auschwitzba kerültem, ahol három hét után minket szerencsére kiszelektáltak munkára. 1944. augusztus másodikán jutottunk el Hessianisch Lichtenauban. Ez Kasseltől húsz-huszonkét kilométernyire van délkeletre, Hessen tartományban. A tábor igazgatásilag Buchenwaldhoz tartozott, úgyhogy mi a buchenwaldi tábornak voltunk az állomása.

Amikor kissé felerősítettek minket, elvittek a gyárhoz. A közeli Fürstenhagen nevezetű városka fölött van egy hegy, s az erdőn keresztül egy nagyon jó autót vezetett föl a gyárba, amelynek nagy része a föld alatt volt, mégpedig azért, mert ez egy robbanóanyag gyár volt, és nem volt szabad azt a repülő ellenségnek látnia. A kéményeket úgy álcázták, hogy a tetejük valamilyen fémből úgy volt kialakítva, mint egy fenyőfának a csúcsa, és zöldre festették.

Ezer nő dolgozott itt három műszakban, éjjel-nappal. Reggel hattól tizennégy óráig, tizennégytől huszonkét óráig és este tíztől reggel hatig -- ez volt a legutálatosabb, mert nagyon nehezen szokja meg az ember az éjszakai munkát. És oda el is kellett jutni, messze volt, vonattal mentünk. Aknákat töltöttünk, amelyek százhusz milliméteres aknavetőbe valók voltak. Ez a legvastagabb, tizenkét centiméter, kábé nyolcvan centiméter magas, öntöttvasból készült, üresen is dög nehéz volt, hát még megtöltve! A TNT, amit az aknába tettünk, nagyon mérgező anyag, és olyan erős, hogy egy maroknyitól egy egész ház a levegőbe repül. Néhány hónappal előttünk egy iszonyatos robbanás következtében több száz ember elpusztult. Mialatt mi ott voltunk, szerencsére nem történt ilyesmi.

A kép a következő könyv huszonkilencedik oldaláról való:

Dieter Vaupel: Das Außenkommando Hessianisch Lichtenau des Konzentrationslagers Buchenwald 1944/1945

Eine Dokumentation

Verlag Gesamthochschulebibliothek Kassel

Nationalsozialismus in Nordhessen

Schriften zur regionalen Zeitgeschichte Heft 3

2. Auflage 1984

ISBN 3-88122-211-1

ISSN 0175-1840

Az eredeti képaláírás szövege a következő:

"Der Anteil der in den Munitionsfabriken und übrigen Rüstungsbetrieben arbeitenden Frauen war -- besonders gegen Kriegsende -- sehr hoch, so auch in der Sprengstoffabrik Hess. Lichtenau."

[A könyv elkészültének körülményeiről és a város lakóival való barátság alakulásáról részletesen lásd az interjú szövegét. -- A szerk.]